

Norsk Folkehjelps plattform for reduksjon av ulikhet

Bakgrunn

Rikdom teller ofte mer enn stemmer når politiske prioriteringer tas, og politisk makt gir ofte adgang til å øke egen rikdom. Rikdommen i verden konsentreres nå stadig mer. Når konsentrasjonen av rikdom er stor fører dette til en ond sirkel som undergraver demokratiske prosesser, sosialt samhold og rettferdighet.

Eliters kontroll over politisk makt er en av de viktigste årsakene til at ulikheten øker. Rikdom gir politiske og økonomiske eliter innflytelse til å befeste og fremme sine privilegier. Det gir makt til å dominere den offentlige politiske debatten.

Demokratiet mister troverdighet når systemet ikke svarer på befolkningens anliggende og prioriteringer. I mange land opplever folk at deres stemmer har liten effekt; de har ikke et reelt valg, fordi elitene kontrollerer systemet. Dette forsterkes også ved at demokratiske institusjoner nå bestemmer mindre, mens markedet bestemmer mer. Elitene er i hovedsak menn og gapet mellom kvinner og menns politiske innflytelse er enda større enn gapet i økonomisk deltakelse. Manglende tro på demokratiske institusjoner har ført til mer konfrontasjon og gateprotester.

Norsk Folkehjelp oppfordrer til bred mobilisering for en rettferdig fordeling av både makt og ressurser. Norsk Folkehjelp utfordrer også regjeringen til å føre en utviklingspolitikk som fremmer en rettferdig fordeling. Dette må bygge på organisering av folk utenfor elitene, kollektive forhandlinger for å finne løsninger på samfunnets fordelingsutfordringer, åpenhet og tilgang på uavhengig informasjon. Dette er nøkkelen for å bekjempe forskjellssamfunnene vi ser vokse fram verden over:

1. Styrk organisasjoner som utfordrer konsentrasjonen av makt og ressurser

Formelle demokratiske institusjoner og mulighet for folket til å stemme til valg har ikke holdt tilbake den økende ulikheten. Organisasjoner som utfordrer konsentrasjonen av makt og ressurser er en viktig motvekt til elitens makt som følge av konsentrasjon av rikdom. Organisering er nødvendig for kollektive forhandlinger. Det er behov for internasjonal solidaritet mellom organisasjoner som representerer mennesker utenfor elitene. Dagens tendens til å begrense retten til å organisere seg, må stanses. Myndigheter og internasjonale institusjoner må respektere retten til forsamling og organisering, bidra til et miljø der organisering blir enklere, og gi beskyttelse når organiserte personers arbeid eller liv trues.

2. Fremme kollektivt forhandlede løsninger

Forhandlede løsninger på samfunnets utfordringer og fordeling av ressurser er mer demokratisk, mer bærekraftig og sikrer bredere representasjon av interesser og meninger. Derfor må vi arbeide for kollektive lønnsforhandlinger, fritt og informert samtykke for urbefolkninger og lokalsamfunn når investeringer planlegges, høringer for politiske forslag, mulighet til å påvirke offentlige budsjetter og sosial dialog om statlige reformer eller skattesystemer. I disse prosessene finnes det i dag en enorm ubalanse i makten mellom elitene og resten, mellom ulike

grupper som for eksempel etniske minoriteter, og mellom menn og kvinner, og som må håndteres.

3. Prioriter reduksjon av ulikhet

Velg den økonomiske og sosiale politikken som bidrar mest til å faktisk redusere ulikhet og omfordele midlene. Evaluer konsekvensene av ulikhet i dagens politikk. Økonomisk ulikhet mellom klasser, grupper, kvinner og menn bør dokumenteres og synliggjøres.

4. Legg til rette for åpenhet og innsyn

Dette er en forutsetning for å kunne holde myndigheter og bedrifter ansvarlige for demokratisk styre og debatt, og for beslutningstaking og utvikling av en effektiv politikk. Vi må kunne dokumentere hvem som eier hva, og avskaffe alle skatteparadiser. Offentligheten må ha tilgang på informasjon før handelsavtaler inngås og vi må kreve åpenhet om statens inntekter, budsjetter, utgifter og skatter, samt informasjon om konsesjoner for bedrifter.

5. Del analyser og informasjon om ulikheten

Kunnskap og informasjon er sterke og nødvendige verktøy i bekjempelsen av ulikhet. Vi må dele informasjon om endringer i ulikhet, analyser av hvorfor det skjer, og forslag til løsninger. Det er spesielt viktig med uavhengige medier og informasjonskanaler som er tilgjengelige for den brede del av befolkningen, og som ikke kontrolleres av elitene.

ET FORSLAG TIL NORSK UTVIKLINGSPOLITIKK:

- § Ta hensyn til **fempunktsplanen** i alt utviklings-samarbeid.
- § Øk **økonomisk og politisk støtte til representative organisasjoner** som arbeider for de marginaliseres rettigheter og for retten til faglig organisering og streik.
- § **Styrk organisasjoner som arbeider for å lukke lønnsgapet mellom kvinner og menn**, frem at kvinner har like arverettigheter og like rettigheter til å eie jord og styrk kvinners politiske deltakelse.
- § Styrk **Skatt for utvikling-programmet** ved å tilby støtte til utvikling av progressive skattesystemer, innsyn, bredt basert dialog om skattesystemer, samt fortsatt støtte til land som forhandler kontrakter med multinasjonale selskaper om utnyttelse av naturressurser.
- § Lag en handlingsplan for å **bekjempe skatteparadiser og vær aktiv internasjonalt for å reformere det globale skattesystemet**, spesielt når det gjelder bedriftsbeskatning og finanstransaksjoner.
- § Styrk støtten til **utvikling av systemer for sosial sikkerhet** og beskyttelse, samt implementeringen av et universelt minimumsnivå for sosial beskyttelse.
- § Frem og støtt **den internasjonale arbeiderorganisasjonen ILOs agenda for anstendig arbeid** og implementeringen av ILOs konvensjoner.
- § Bidra til å **sikre at FNs nye bærekraftsmål omfatter et spesifikt mål om å redusere økonomisk ulikhet**, og frem et delmål om å redusere ulikhet i inntekt og formue mellom de rikeste og de fattigste gruppene i samfunnet.

